

**जयपृथ्वी नगरपालिकाका उप-प्रमुख श्री जुना जाग्री ज्यूले
२०७८/०३/१० गते नगरपालिकाको नगर सभामा प्रस्तुत गर्नु भएको
बजेट बक्तव्य**

सभाका अध्यक्ष महोदय ,
नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

नगर सभा सचिव लगायत अन्य राष्ट्रसेवक कर्मचारी तथा बिकास साझेदार र
संचारकर्मी मित्रहरू,

सर्व प्रथम कोविड-१९ को कारणले ज्यान गुमाउनु हुने प्रति हार्दिक श्रदासुमन
तथा उपचारमा रहनु भएका सबैको सिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना ब्यक्त गर्दछु
।

यस नगरपालिकाको गरिमामय सभामा निर्वाचित भए देखी तथा आगामी
आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को लागि बजेट प्रस्तुत गर्ने जिम्मेवारी पाउँदाको
ऐतिहासिक अवसरलाई महत्वपूर्ण ठानेकी छु । विगत ४ बर्ष देखि आजका
मितिसम्म नगरपालिकाको आर्थिक,सामाजिक तथा भौतिक बिकासमा टेवा
दिनुहुने सभाका सबै सदस्यहरूलाई सहृदय धन्यबाद दिदै बाँकि कार्यकाल
सफल ,सुनौलो र जनप्रिय बनोस भन्ने शुभ-कामना व्यक्त गर्दछु ।

साथै प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र, गणतन्त्र देखि संघियता प्राप्तिका लागि भएका
विभिन्न ऐतिहासिक जनआन्दोलनहरूमा ज्यानको बाजी लगाउने सम्पूर्ण
जात,अजात महान शहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्दान्जली अर्पण गर्दछु ।
शहिदहरूको सपना पूरा गर्ने यस महत्वपूर्ण घडीमा तपाईं हामी सबैलाई उत्साह
र जनमाया मिलोस्, भन्ने कामना समेत गर्न चाहन्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

सुदुरको सुन्दरता र गौरव बोकेको यस नगरपालिकाले उपलब्ध साधन श्रोतको
प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्न सक्ने हो भने यस नगरपालिकालाई एक समृद्ध
नगरपालिका बनाउन सकिने प्रशस्त सम्भावनाहरू रहेका छन् ।जसमा सबैको
सार्थक भूमिका आवश्यक छ ।

यसका लागि नगरपालिका अन्तर्गत क्रियाशिल सम्पूर्ण राजनीतिक दल तथा आम सर्वसाधारण लगायत सबै सरोकारवालाहरूको उलेख्य कदमका लागि यसै सभा मार्फत् अनुरोध गर्न चाहन्छु । साथै जनअपेक्षा मात्रै नभई कोविड-१९ प्रभाव अझै बढ्दो क्रममा छ । यस परिस्थितिमा नगर सभाका सदस्यज्यूहरू अझ बढी जिम्मेवार र संवेदनशिल हुन जरूरी भएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म चालू आर्थिक वर्षमा यस नगरपालिका अन्तर्गत कार्यान्वयन भएका विकास निर्माणका योजना तथा कार्यक्रमहरूको संक्षिप्त विवेचना गर्न चाहन्छु ।

- नगरपालिकाका ठुला योजनाहरू कार्यान्वयनको अन्तिम चरणमा रहेका छन् ।
- उपभोक्ता समितिबाट हुने कार्य लगभग सम्पन्नको चरणमा छन् ।
- वडा कार्यालय तथा शहरी स्वास्थ्य संस्थाहरू सम्पन्न हुँदै हस्तान्तरण को चरणमा छन् ।
- संघिय र प्रदेश समपुरक र बिशेष अनुदानका योजनाहरू कार्यान्वयनको चरणमा छन् ।

मूलतः चालू आर्थिक वर्षको योजना कार्यान्वयनमा देहाय बमोजिमका व्यवधानहरू रहन गएः

- भौगोलिक कठिनाई ,
- सामग्रीको कमजोर उपलब्धता ,
- कोविड -१९ को प्रभाव र लक डाउन जारी रहनु ,
- मनसुनको छिटो प्रभाव पर्नु

आउँदा दिनहरूमा उल्लेखित बमोजिमका कमीकमजोरी र प्रभावको न्यूनीकरण गर्दै प्रभावकारी रूपमा आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको व्यवस्थापन गर्न जरूरी रहेको कुरा समेत यस गरिमामय सभामा पेश गर्न चाहन्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको लागि योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गर्दा अपनाइएका मुख्य मुख्य विधिहरूको यहाँहरू समक्ष संक्षेपमा विवेचना गर्न चाहन्छु ।

संघियता लोकतन्त्र जनतामा निहित सार्वभौम सत्ता र संविधानको मर्म र स्थानीय शासनको मर्म बमोजिम हामि अगाडी बढेको सबैमा बिदितै छ । जुन आजको आवश्यकता पनि हो । स्थानीय सरकारहरूको गठन पश्चात यहि आषाढ महिना १० गते भित्र स्थानीय सरकारहरूले आगामी आर्थिक वर्षका लागि नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरू आ-आफ्नो सभामा पेश गर्नु पर्ने कानूनी व्यवस्थाको सम्मान पनि उत्तिकै आवश्यक छ ।

कोविड १९ को प्रभावले बृहत छलफल हुन् नसके पनि आगामी आर्थिक वर्षका लागि वडा स्तरबाट योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार भई वडा समितिहरूले ती योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकीकरण गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा पठाउने व्यवस्था मिलाइएको थियो । सो कार्य पूर्व नगरपालिकाले संघीय र प्रदेश सरकारबाट यस नगरपालिकालाई आगामी आ.व. को लागि बजेट सिमा उपलब्ध गराएको थियो । उप- प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको राजश्व परामर्श समितिबाट करका दरहरू सहित आगामी आर्थिक वर्षका लागि आन्तरिक आय रु. ९३ लाख ३३ हजार प्रक्षेपण भएको छ । श्रोत अनुमान समितिको आन्तरिक आय प्रक्षेपण तथा संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट सिमाको दायरामा रही नगरपालिकाका प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको श्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारण समितिले आगामी आर्थिक वर्षका लागि कूल श्रोत रु. ४८ करोड ७८ लाख ४६ हजार निर्धारण गरेको थियो । यो संघीय र प्रदेश सम्पुरक तथा विशेष अनुदान बाहेकको बजेट सिमा हो । नगर कार्यपालिकामा बजेट निर्माणका लागि विभिन्न विषयगत समितिहरू तथा विषयगत/ क्षेत्रगत समितिहरूको निरन्तरता कायमै छन । वडा स्तरबाट प्राथमिकीकरण गरि पठाएका योजनाहरूलाई कार्यपालिका अन्तर्गतका विभिन्न समितिमा छलफल गरी नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट आगामी आर्थिक वर्षको लागि बजेट तर्जुमा गरी कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत भई पारितका लागि आजको यस सभामा पेश गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अव म चालू आर्थिक वर्ष समाप्ति हुनै लाग्दा यस आर्थिक वर्षको संशोधित खर्च विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । चालु आ.ब. मा जम्मा बजेटमा आय अनुमान तथा विनियोजन ६३ करोड ८ लाख ८६ हजार ४ सय २४ रुपिया भएकोमा रु ३७ करोड ३८ लाख ९२ हजार १ सय ३० भई जम्मा खर्च ६० प्रतिशत भएको छ ।

चालु आ.ब. को बजेटमध्ये असार मसान्त सम्म खर्च हुन नसकेको ससर्त बजेट फ्रिज गरी नेपाल सरकारको संचित कोषमा र अन्य रकम नगरपालिकाको संचित कोषमा जम्मा हुने व्यवस्था मिलाईएको छ । चालु आर्थिक बर्षमा सम्पन्न हुन नसकेका योजना तथा कार्यक्रम क्रमागत रुपमा सम्पन्नको लागि निरन्तरताको लागि सभा समक्ष पेश गर्दछु ।

अध्यक्ष महोदय,

अव म आगामी आर्थिक वर्षका लागि योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गर्दा लिइएका आधारहरूलाई यस सभा समक्ष पेश गर्न चाहन्छु ।

जसमा आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार गर्दा निम्नानुसारका आधारहरू लिइएको छन्।

- नेपालको संविधान
- संघीयताको मर्म
- पन्ध्रौं आवधिक योजना
- दिगो बिकाशका लक्ष्य
- संघिय र प्रदेश सरकारका नीति बजेट तथा कार्यक्रम
- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयले बजेट तर्जुमा सम्बन्धमा जारी गरेका निर्देशिकाहरू , निर्णयहरू, निर्देशनहरू
- स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५
- संघिय र सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारका आ.ब. २०७८/०७९ का नीति , बजेट तथा कार्यक्रम
- बजेट तर्जुमा सम्बन्धमा यस नगरपालिकाका निर्णयहरू

अध्यक्ष महोदय,

अव म यस गरिमामय सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०७८ /७९ को लागि अनुमानित बजेट पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । आगामी आर्थिक वर्षको लागि अनुमानित कूल बजेट रु. ५१ करोड ५२ लाख ८० हजारको अनुमान गरिएको छ । जस मध्ये संघीय सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अन्तर्गत प्राप्त १३करोड२५ लाख , संघीय सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान तर्फ कूल २५ करोड ५५ लाख ,संघीय समपुरक ५१ लाख, संघीय बिशेस अनुदान ५० लाख ,संघीय राजश्व बाँडफाँडमा ७ करोड ९० लाख २७ हजार , प्रदेश सरकार बाट वित्तीय समानीकरण ९६ लाख ६० हजार ,प्रदेश राजश्व बाँडफाँड १८ लाख २६ हजार , प्रदेश सरकारको बिशेस अनुदान ५० लाख,समपुरक अनुदान १करोड २३ लाख ३४ हजार र नगरपालिका को आन्तरिक आयश्रोत तर्फ ९३ लाख ३३ हजार अनुमान गरिएको छ ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि चालू खर्च तर्फ कूल ७ करोड ९० लाख २७ हजार सुदूरपश्चिम सरकारको प्रदेश राजस्व बाँडफाँड को १८ लाख २६ हजार, **आन्तरिक आयको ९३ लाख ३३ हजार गरि जम्मा ९ करोड १ लाख ८६ हजार** प्रस्ताव गरेको छु । यस मध्येबाट नगरपालिका अन्तर्गत रहेका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूको संघिय र प्रदेश सरकारले कायम गरेको तलबमान तथा मापदण्डका आधारमा तलब तथा भत्ता, अन्य थप सुबिधा र सोहि अन्तर्गत कार्यालय सञ्चालन खर्च प्रस्ताव गरिएको छ । चालू खर्च तर्फ नै निर्वाचित जनप्रतिनिधीहरूको लागि सेवा सुबिधा समेत प्रस्ताव गरिएको छ ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि कूल पूँजीगत खर्च संघिय वित्तीय समानीकरण रु. १३ करोड २५ लाख, संघिय समपुरक ५१ लाख बिशेस अनुदान ५० लाख, प्रदेश बाट प्राप्त समपुरक अनुदान १ करोड २३ लाख ३४ हजार ,बिशेस अनुदान ५०लाख र प्रदेश वित्तीय समानीकरण ९६ लाख ६० हजार गरि जम्मा **१६ करोड ९५ लाख ९४ हजार** र आन्तरिक बचत बाटको रकम समेत प्रस्ताव गरिएको छ । यसै मध्ये बाट आगामी आर्थिक वर्षका लागि सबै वडाहरूको लागि जम्मा रकम रु.३ करोड ४१ लाख ९१ हजार बिनियोजन गरिएको छ र प्रत्येक वडा समितिले प्रस्ताव गरी पठाइएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा प्रस्ताव गरिएको छ । वडा स्तर छनौट भई आएका तर आगामी आर्थिक वर्षका लागि वजेट विनियोजन हुन नसकेका योजना तथा

कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारमा सिफारिस साथ पठाउने व्यवस्था मिलाईएको छ । प्रत्येक वडा स्तरबाट बजेट सिमा बमोजिम सिफारिस भई आएका योजनाहरूको नामावली अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म क्षेत्रगत बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१)बिषयगत क्षेत्र

देहाय बमोजिम क्षेत्रगत बजेट बिनियोजन गरिएको छ

- कृषि क्षेत्रमा ६० लाख बिनियोजन भै जसका मुख्य कार्यक्रम
 - बागबानी बिकास
 - खाद्यान्न बालि बिकास र नमुना सहकारी बिकास
 - मल ढुवानीमा
 - यान्त्रिकरणमा
- पशु बिकासमा २० लाख बिनियोजन भै जसका मुख्य कार्यक्रम
 - पशु स्वास्थ्यसेवा संचालन
 - पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम
 - दुधमा आत्मनिर्भर कार्यक्रम
 - निशुल्क पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन
- शिक्षामा ५० लाख बिनियोजन गरि जसका मुख्य कार्यक्रम
 - साक्षारता नगरपालिका घोषणा
 - बिद्यालय सघन अनुगमन र शैक्षिक प्रोफाइल निर्माण
 - बैकल्पिक शैक्षिक सिकाई कार्यक्रम
 - बिद्यालय समायोजन तथा दरबन्दी मिलान
 - एउटा बिद्यालयलाई नमुना बिद्यालयका रुपमा बिकास गरिने
 - स्थानीय पाठ्यक्रम तथा सामग्री निर्माण
- महिला बिकाशमा २० लाख बिनियोजन गरि जसका मुख्य कार्यक्रम
 - महिला हिंसा अन्त्य
 - किशोरीका लागि जिबनोपयोगी कार्यक्रम
 - किशोरी आत्मरक्षा तालिम

ड.) स्वास्थ्यमा ५० लाख बिनियोजन गरि जसका मुख्य कार्यक्रम

- जनशक्ति सशक्तिकरण
- महामारी नियन्त्रण
- जेष्ठ नागरिक निशुल्क उपचार कचहरी र घरदैलो कार्यक्रम
- स्वास्थ्य संस्था सुद्विधिकरण कार्यक्रम
- एकीकृत घुम्ती कार्यक्रम

च) सूचना प्रबिधिमा १० लाख

- टेक्नोहब को निरन्तरता
- डाटा पोर्टलको निरन्तरता तथा सिमि क्यामरा जडान
- सूचना ब्यबस्थापन

छ) न्यायिक निरोपणका लागि १२ लाख बिनियोजन भै मुख्य कार्यक्रम

- न्यायिक इजलास निर्माण
- न्यायिक ब्यबस्थापन
- न्यायिक सहजता

२) कोविड -१९ कोष

गत वर्षको कोषलाई थप नगरी निरन्तरता प्रदान गरिएको छ ।

३) नगरपालिकाका समपुरक कोष

१ करोड ५० लाख बिनियोजन गरिएको छ ।

४) नगर भौतिक पूर्वाधार बिकासका लागि

- वार्ड जोड्ने सडकको स्तरोन्नति
- एक घर एक धारा निरन्तरता थप वार्ड मा विस्तार
- सिचाई पोखरी निर्माण
- बैकल्पिक उर्जा विकास

५) संघिय बिशेष अनुदानका योजना

- बाल उद्यान निर्माण का लागि ५० लाख ,

६) संघिय समपुरक अनुदानका योजना

- लौठीछडा खानेपानी निर्माण ५१ लाख

७) प्रधानमन्त्री रोजगार तथा युवारूप पहल कार्यक्रम

- यस अन्तर्गत चालु खर्च १९ लाख ८८ हजार
 - पुँजीगत तर्फ ८८ लाख १२ हजार गरि जम्मा १ करोड ८ लाख बिनियोजन गरिएको छ ।
 - कार्य प्रगतिको आधारमा थपिने रकम रु ४९ लाख ८५ हजार
- ८) प्रदेश समपुरक अनुदानका योजना
- बसपार्क निर्माण ६१ लाख ९७ हजार
 - गोरेपाटन पर्यटन विकास लगायत ६१ लाख ३७ हजार
- ९) प्रदेश बिशेष अनुदानका योजना
- सुबेडाकालाढुंगा पोलिहाउस निर्माण २५ लाख
 - पुर्खौली सिचाई २५ लाख
- १०) लक्षित कार्यक्रम
- उप मेयर महिला उधमी कार्यक्रम
 - एकल महिला उद्यम बिकास
 - महिला हिंशा न्यूनीकरण
- ११) युवा तथा खेलकुद
- नगर प्रमुख खेलकुद
 - युवा शसक्तिकरण
 - युवा परिचालन
- १२) सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता सुधिकरण परियोजना
- घटना दर्ता लगायत विभिन्न कार्यक्रममा २३ लाख
- १३) बिबिध
- योजना उपकरण खरिद
 - विभिन्न क्षेत्रको DPR निर्माण
 - सांक्रृतिक सम्पादाको संरक्षण तथा पुनर्निर्माण
- १४) नगरपालिकाको दायित्वमा रहेका कोष
- कर्मचारी कल्याण कोषमा ३० लाख
 - विपद ब्यबस्थापन कोषमा ६ लाख ,
 - महिला सुरक्षित तथा लैंगिकहिंशा निवारण कोषमा १ लाख र अन्य ,मानब संशाधन बिकाश कोष,महिला बालबालिका बिशेष कोष , बातावरण

विकास कोष ,गरिबी निवारण कोष कृषि बिकाश कोषमा २ लाख गरि जम्मा ३९ लाख

- सडक नाटक ,बिद्यालय पाश्वचित्र निर्माण बाल बिबाह दुरव्यवहार सम्बन्धि ड्रामेटिक पी.एस.ए. निर्माण समग्र नगरपालिका,बालमैत्री स्थानीय सुशासन संचालन ,GESI ,अडियो निर्माण तथा परामर्श सेवाको लागी जिम्मेवारी सरि आउने बचत बजेट बाट आबस्यक रकमको व्यवस्था गरिनेछ ।

१५) सामाजिक विकास युनिसेफ र बहुक्षेत्रीय पोषण तथा बिकाश साझेदार सहायता

- मातृ तथा नव शिसु / बाल स्वास्थ्य ६ लाख ,
- खानेपानी र सरसफाई तथा अन्य २७ लाख ५० हजार गरि जम्मा ३३ लाख ५० हजार
- बहु क्षेत्रीय पोषणमा २७ लाख बिनियोजन गरिएको छ ।

सभाका अध्यक्ष महोदय

नगरपालिकाको सेवाप्रवाह तथा विकास निर्माणको गतिलाई छिटो छरितो र जनमुखी बनाउनको लागि कार्यालय व्यवस्थापन एक महत्वपूर्ण अवयव हो । आगामी आर्थिक वर्षको प्रारम्भमै जनतालाई अनुभूति हुने प्रकारले सबै वडा कार्यालयहरूलाई व्यवस्थित बनाई आफ्नै वडा कार्यालय बाट सेवा प्रवाह आरम्भ गरिनेछ । तसर्थ वडा कार्यालयको निर्माणाधीन भवन को कार्य सम्पन्नता शिघ्रता दिईनेछ ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि संघीय सशर्त अनुदान तर्फ कूल रु २५ करोड ५५ लाख प्रस्ताव गरिएको छ । यस रकम मध्येबाट मुख्य कार्यक्रमहरूमा निम्न लिखित बिनियोजन गरिएको छ ।

- शिक्षामा १८ करोड ९ लाख ,
- स्वास्थ्यमा ३ करोड४७लाख ,
- कृषि विकासमा ६३ लाख
- पशुविकासमा ३५ लाख ,
- नाबिकरणिय उर्जामा १० लाख,
- उद्यमसिलता विकासमा ३३ लाख,

➤ झोलुंगे पुल निर्माणमा ३३ लाख सहित सो अन्तर्गतका विभिन्न कार्यक्रमहरूको प्रस्ताव गरिएको छ । सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूचीमा संलग्न छ ।

यस शीर्षक अन्तर्गतको बजेट सशर्त अनुदान तर्फको भएको र सो सम्बन्धी प्रस्तावित कार्यक्रम नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयबाट प्राप्त हुन आएकाले सोही प्रस्तावलाई हुबहु सभामा निर्णयार्थ पेश गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमहरूको सफलता यिनीहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा भर पर्दछ । तसर्थ, प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी तथा व्यवस्थित कार्यान्वयनमा यस नगरपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण राजनीतिक दल, नागरिक समाज, स्थानीय वृद्धिजिवी, नगरबासी सम्पूर्ण दाजुभाइ दिदीबहीनीहरूको उल्लेख्य सहयोग रहने छ भन्ने अपेक्षा लिएकी छु ।

अन्त्यमा,

बजेट तर्जुमाको दौरान अमूल्य सहयोग प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण टोलबस्तीबासी जनताहरू, वडा समितिका अध्यक्ष लगायत सदस्य ज्यूहरू, विभिन्न समितिहरूका सदस्य ज्यूहरू, विषयक्षेत्रगत समूहका सदस्यज्यूहरू, नगर कार्यपालिकाका सबै सदस्य ज्यूहरू लगायत महत्त्वपूर्ण मार्गदर्शनका लागि श्रद्धा नगरपालिका प्रमुख ज्यूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

साथै, बजेट तर्जुमाको दौरान प्राविधिक तथा अन्य व्यवस्थापकीय सहयोग पु-याउनुहुने नगर कार्यपालिका तथा वडा कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिदै सामाजिक दुरी कायम गरि कोरोना कहर बाट बचौ र बचाऊ भन्दै बिदा हुन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

प्रस्तुतकर्ता:
जुना जागी
नगर उप-प्रमुख